

# ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (INTERNATIONAL ALLIANCE OF WOMEN)

## Συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στο Τόκιο

Υπό την προεδρία της καθηγήτριας κ. Αλίκης Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, Προέδρου της Δ.Ε.Γ. πραγματοποιήθηκε στο Τόκιο, από 1 έως 10 Σεπτεμβρίου 1991 η ετήσια συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Γ. καθώς και συνεδρίαση του Διοικ. Συμβουλ. με εκπροσώπους των σωματείων-μελών κάθε χώρας, που έχει καθορισθεί να γίνεται ένα χρόνο πριν από κάθε διεθνές συνέδριο.

Το Σύνδεσμό μας εκπροσώπησε η Γενική Γραμματέας κ. Τέρψη Λαμπρινοπούλου.

Κατ' αρχήν οι αντιπρόσωποι της Δ.Ε.Γ. στους διακρατικούς οργανισμούς του Ο.Η.Ε., του Συμβουλίου της Ευρώπης, της ΕΟΚ, πληροφόρησαν τις συνέδρους για τις διασκέψεις σε κάθε ένα από αυτά τα όργανα: (Ν. Υόρκη (ΟΗΕ — UNICEF), Γενεύη (ΟΗΕ — ILO — WHO — UNCTAD — UNICEF), Βιέννη (UNO — Τμ. για τη θέση των γυναικών — κοινωνική ανάπτυξη — πρόληψη εγκλήματος), Παρίσι (UNESCO), Ρώμη (FAO), Βρυξέλλες (Eur. Lobby Γυναικών), Στρασβούργο (Συμβούλιο της Ευρώπης).

Ακολουθώντας, οι πρόεδροι των Επιτροπών της Δ.Ε.Γ., οι συντονίστριες των Σωματείων κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και οι εκπρόσωποι των σωματείων μελών της Δ.Ε.Γ. σε κάθε χώρα ανέφεραν τις δραστηριότητες που ανέπτυξαν στη διετία που πέρασε και τα μελλοντικά τους σχέδια.

Στο Τόκιο καταρτίσθηκε και το πρόγραμμα του 29ου Διεθνούς Συνεδρίου της Δ.Ε.Γ. που θα γίνει τον Οκτώβριο (4-10) στην Αθήνα.

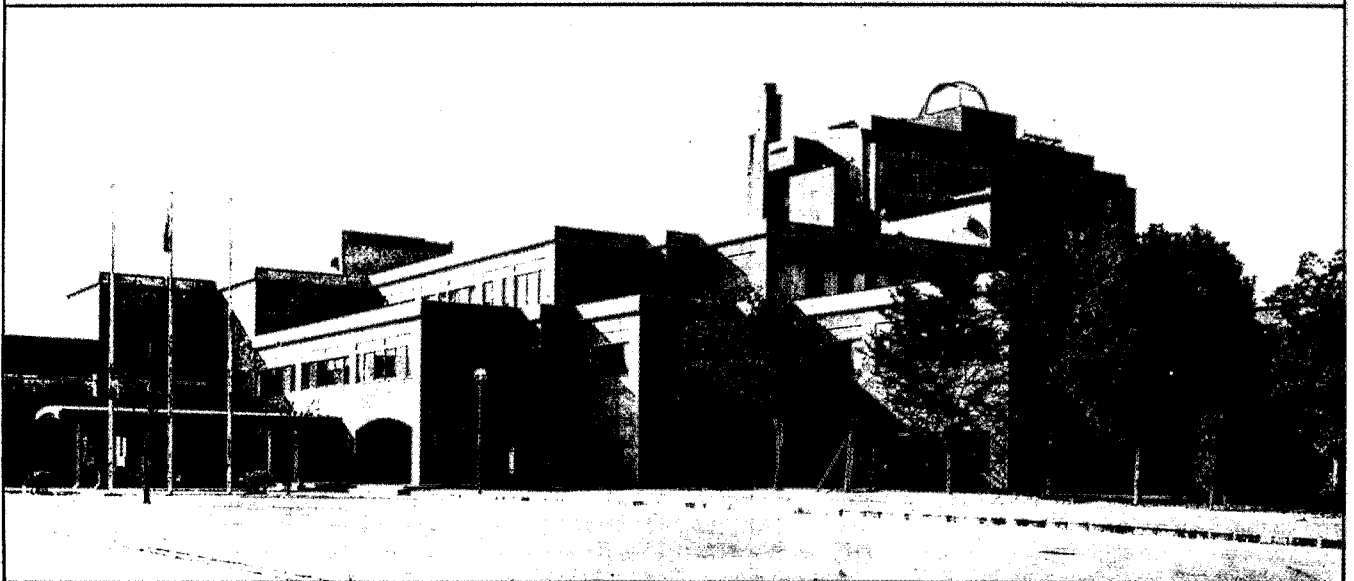
### Εθνικό Εκπαιδευτικό Κέντρο Γυναικών Ιαπωνίας (NWEK)

Ιδρύθηκε το 1977 στη Saitana 80 χιλιομέτρων από το Τόκιο. Προωθεί τη «δια βίου» μόρφωση των γυναικών, τις έρευνες γύρω

από γυν. θέματα, τις γυναικείες σπουδές, εκπαιδευτικά προγράμματα για στελέχη γυναικείων οργανώσεων, για στελέχη εκπαιδευτικά, κ.λπ. Πάνω από 1 εκατομ. έρχονται περάσει από το κέντρο αυτό.

Παράλληλα έχει ιδρυθεί: 1) Κέντρο πλη-

ροφοριών για την εκπαίδευση των γυναικών  
2) Δίκτυο πληροφοριών που είναι σε επαφή με αντίστοιχα κέντρα γυναικών, Πανεπιστημίων, διοικητικών υπηρεσιών, και δίνει πληροφορίες σε πάνω από 50 ιδρύματα σ' όλη την Ιαπωνία.





Ο Σύνδεσμος Γυναικών Ψηφοφόρων της Ιαπωνίας απαιτώντας κάθαρση στην πολιτική. Στο μικρόφωνο η Πρόεδρος Michiko Matsuura και δεξιά της η Γερουσιαστής Teiko Kihira, Πρόεδρος του Γραφείου Γυναικείων Υποθέσεων.

Οι συνεδριάσεις έγιναν στο Εθνικό Εκπαιδευτικό Κέντρο Γυναικών, στη SAITANA, 80 χιλιόμετρα βορειο-δυτικά του Τόκιο, ένα σύγχρονο συγκρότημα με οικτροφείο, εξαιρετικές αίθουσες συνεδριάσεων με όλα τα σύγχρονα οπτικο-ακουστικά μέσα, που περιβάλλεται από ένα όμορφο γαπωνέζικο τοπίο.

Στο χώρο αυτό, τα βράδια παρακολουθήσαμε διάφορες εκδηλώσεις, όπως γαπωνέζικους χορούς, την τέχνη ετοιμασίας του τσαγιού, της Icabana (διακόσμηση λουλουδιών) την τέχνη παρουσίασης λουλουδιών, πουλιών, ζώων με το δίπλωμα χρωματιστών χαρτιών, μια τέχνη πολύ λεπτή "ORIGAMI", προβολή βιντεοταινιών για τη ζωή των γαπωνέζων γυναικών και τη θέση τους στην οικογένεια, εργασία, πολιτική, προβολή βιντεοταινίας από την Κύπρο σχετικά με τους αγώνες των γυναικών της Κύπρου για μια δίκαιη λύση του Κυπριακού (πορείες γυναικών κ.λπ.) καθώς και τη θέση των γυναικών στην Κύπρο, που παρουσίασε η κ. Σοφία Γεωργαλά, Πρόεδρος της Παγκύπριας Ένωσης Ίσα Δικαιώματα - ίσες ευθύνες.

Μετά το τέλος των συνεδριάσεων παρακολουθήσαμε στην πόλη Fuchu ένα Σεμινάριο με θέμα: «Πληθυσμιακή έκρηξη και περιβάλλον» όπου πήραν μέρος και πάρα πολλές Γαπωνέζες.

Είχαμε την ευκαιρία να έλθουμε σε επαφή με τις γυναίκες βουλευτές όλων των Πολιτικών Κινήσεων και ν' ανταλλάξουμε απόψεις και πληροφορίες.

Μας δεξιώθηκε επίσης η κ. Teroco Kanehira, Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης του Τόκιο, η πρώτη γυναίκα που έφθασε σ' αυτό το αξίωμα, καθώς και ο Δήμαρχος της ιστορικής πόλης Fuchu.

Εδώ θάθελα ν' αναφέρω ότι και στις τρεις αυτές συναντήσεις οι ουσιαστικές ομιλίες της κ. Μαραγκοπούλου εντυπωσίασαν και επαινέθηκαν πολύ από όλες τις πλευρές.

Το γυναικείο σωματείο που είχε προσκαλέσει τις συνέδρους της Δ.Ε.Γ. και είχε αναλάβει την οργάνωση των συνεδριάσεων και των διαφόρων εκδηλώσεων, επισκέψεων σε μουσεία, ναούς, ιστορικούς χώρους κ.λπ. ήταν η League of Women Voters of Japan (Σύνδεσμος Γυναικών Ψηφοφόρων).

Το σωματείο αυτό, που ιδρύθηκε το 1945, μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, είναι η πρώτη γυναικεία δημοκρατική οργάνωση στην Ιαπωνία. Πρώτη Πρόεδρος ήταν η αείμνηστη Fusae Ichikawa, μία πρωτοπόρος Γαπωνέζα αγωνίστρια για τα δικαιώματα των γυναικών (βλ. βιογραφία της σ' άλλη στήλη). Η Οργάνωση αυτή συνέβαλε πολύ στη μετεξέλιξη της παραδοσιακής γαπωνέζικης νοοτροπίας για τη θέση των γυναικών σε μια σύγχρονη και ισότιμη γυναικεία συμμετοχή στην εργασία, παιδεία, πολιτική. Αγωνίζεται ιδιαίτερα για τη συνειδητοποίηση από τις γυναίκες των πολιτικών τους ευθυνών, για την ανάμιξή τους στην πολιτική, την προώθηση γυναικών στα Κέντρα Αποφάσεων και κυρίως για την αύ-

ξηση των ποσοστών των γυναικών βουλευτών στη Βουλή και Γερουσία. Πρωτοστάτησε σε μια πετυχημένη εκστρατεία με άλλες γ. οργανώσεις για να εμποδίσουν την επανεκλογή πολιτικών που είχαν αναμιχθεί σε σκάνδαλα.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνουν σε θέματα ειρήνης και παρουσίασαν στη Διάσκεψη του ΟΗΕ για τον Αφοπλισμό, το 1982, μία έκκληση για την Ειρήνη που είχαν υπογράψει 30 εκατομμύρια Γαπωνέζοι.

### Κυβερνητικές Υπηρεσίες για τις γυναίκες

Από το 1975 — Έτος της Γυναίκας — έχει ιδρυθεί στην Ιαπωνία **Κυβερνητική Υπηρεσία** για τον «Προγραμματικό και την προώθηση στρατηγικής για τις γυναίκες» με Πρόεδρο τον Πρωθυπουργό και μέλη Υπουργούς και Υφυπουργούς.

Παράλληλα λειτουργεί **Συμβουλευτικό Συμβούλιο** για τον Πρόεδρο αυτής της υπηρεσίας, δηλ. τον Πρωθυπουργό, στον οποίο μετέχουν εμπειρογνώμονες και από τα δύο φύλα.

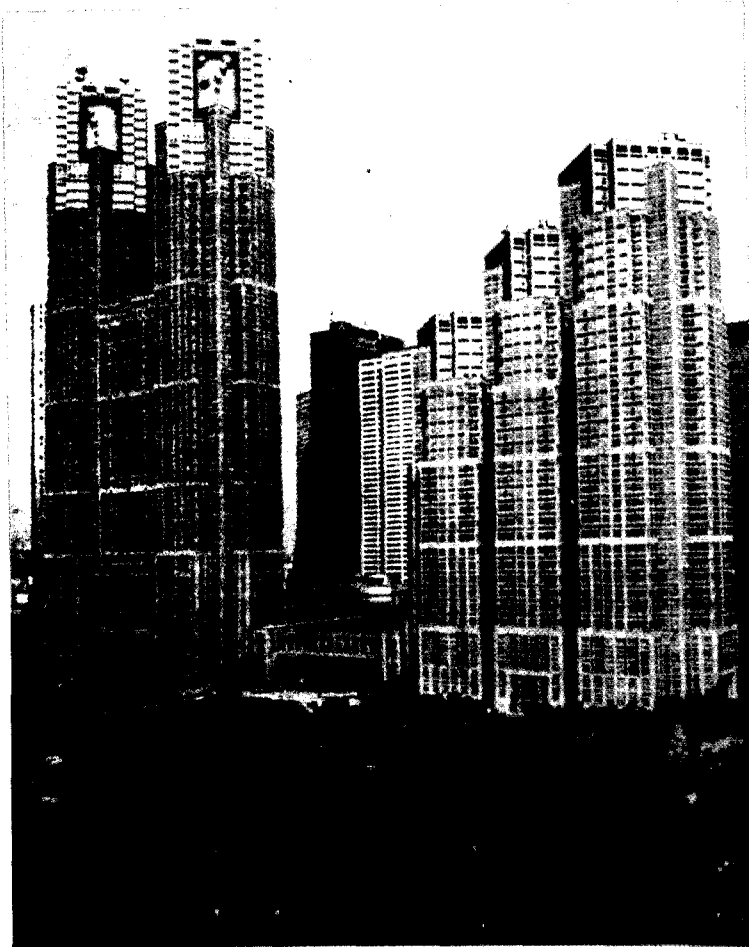
Το **Γραφείο Γυναικείων Υποθέσεων** είναι η Γραμματεία της Κυβερνητικής Υπηρεσίας με Πρόεδρο τη Γερουσιαστή κ. Teiko Kihira, (π. πρόεδρο του Συνδέσμου Γυναικών Ψηφοφόρων) και διευθύντρια τη Γερουσιαστή Mitsuko Horiushi.

Πολλές είναι οι θετικές δράσεις των Υπηρεσιών αυτών, όπως η κύρωση της Σύμβασης του ΟΗΕ για τη εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης κατά των γυναικών, νομοθετικές ρυθμίσεις όπως τροποποίηση αστικού κώδικα, οικογενειακού δικαίου, ισότητα ευκαιριών στην εργασία κ.λπ. και γενικά προσπάθεια εφαρμογής των Αποφάσεων και Στρατηγικής του ΟΗΕ για τις γυναίκες μέχρι το 2.000.

Στόχος επίσης είναι να αυξήσουν τη συμμετοχή των γυναικών στη δημόσια ζωή μέχρι το 2.000 κατά 1/3, επιταχύνοντας το διορισμό και την προώθηση γυναικών στις δημόσιες υπηρεσίες και τα συμβουλευτικά συμβούλια σε Κυβερνητικό επίπεδο και στην Αυτοδιοίκηση.

Βουλευτές και Γερουσιαστές απευθυνόμενες στις συνέδρους της Δ.Ε.Γ.





Τα κυβερνητικά κτίρια στο Τόκιο.

Η Ιαπωνική Κυβέρνηση έχει επίσης καθιερώσει την «Εβδομάδα της Γυναίκας» από 10 έως 16 Απριλίου, προωθώντας προγράμματα ενημέρωσης, αλλαγής αντιλήψεων και νοοτροπίας κ.λπ.

#### Γυναίκες και Πολιτική

Ανάμεσα στο 1975 και 1990, που έγιναν 6 βουλευτικές εκλογές στην Ιαπωνία, η δύναμη των γυναικών στο Κοινοβούλιο (Άνω και Κάτω Βουλή) αυξήθηκε από 25 σε 46. Το 1990 εκλέχτηκαν 12 γυναίκες στη Βουλή των Αντιπροσώπων (σύνολο εδρών 511) και 34 στη Γερουσία (έδρες 252) ήτοι, στο συνολικό αριθμό 763 μελών στο Κοινοβούλιο (Diet) 46 είναι γυναίκες δηλ. ποσοστό 6%, ενώ το 1980 ήταν 3,4%.

Η Kakako Doi ήταν η πρώτη γυναίκα που εκλέχτηκε το 1986 Πρόεδρος ενός μεγάλου κόμματος στην Ιαπωνία, του Σοσιαλιστικού (μετέπειτα Δημοκρατικού Σοσιαλιστικού Κόμματος). Ανέλαβε εκστρατεία αντικαταναλωτική για την φορολογία, που κατέληξε σε νίκη του Κόμματός της στη Γερουσία στις εκλογές του 1989. Παραιτήθηκε από την Προεδρία του Κόμματός της όταν έχασε το Κόμμα της στις εκλογές του 1991, θεωρώντας τον εαυτό της υπεύθυνο.

Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, μετά τις εκλογές του 1991, 1.335 γυναίκες πήραν έδρες στα τοπικά συμβούλια, ήτοι 64, ποσοστό 2,4% στις Νομαρχίες, 839, ποσοστό 6,4% στις πόλεις, 432, 2,1% σε μικρές πόλεις και χωριά.

Η γερουσιαστής **Τεϊκο Κίιιτα** καλωσορίζει την Πρόεδρο της Δ.Ε.Γ., κ. **Α. Μαραγκοπούλου** και μέλη του Δ.Σ. Δεξιά της η **Sachiko Okumura** υπεύθυνη οργάνωσης της διεθνούς συνάντησης στην Ιαπωνία.





Πρώτη γυναίκα Δήμαρχος στην Ashiya η κ. Harue Kitamura, δικηγόρος.

#### Γυναίκες και εργασία

Οι γυναίκες στην Ιαπωνία αποτελούν το 40% του εργατικού δυναμικού (Στατιστική 1988) το οποίο όμως κατανέμεται ως εξής: 69,4% υπάλληλοι-εργάτες (16.000.000), 11,8% αυτοαπασχολούμενες (2.840.000), 18,6% συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη οικογένειας (4.480.000).

#### Γυναίκες και Λογοτεχνία

Οι Γιαπωνέζες κατέχουν διακεκριμένη θέση στην Ιαπωνική λογοτεχνία από την αρχή του ΙΑ' αιώνα και για 100 περίπου

χρόνια, γράφοντας στην ομιλουμένη ιαπωνική γλώσσα έκαναν δυνατή την εξέλιξη της ιαπωνικής φιλολογίας και κυρίως της πεζογραφίας.

Μία από τις πιο ένδοξες φυσιογνωμίες των ιαπωνικών γραμμάτων, που λάμπρυναν την αυτοκρατορική αυλή γύρω στα 1.000 μ.Χ. ήταν η Μουρασάκι Σικιμού που έγραψε το πρώτο πλήρες ιαπωνικό μυθιστόρημα το «Γκουέντζι μονοκατόρι» και που θεωρείται το αριστούργημα της ιαπωνικής πεζογραφίας, αληθινός θησαυρός των ηθών και εθίμων της παλαιάς ιαπωνικής κοινωνίας. Το περιεχόμενο του βιβλίου αναφέρεται στις περιπέτειες του πρίγκηπα Γκουέντζι «είδος Δον Ζουάν χαμη-

---

Α. Μαραγκοπούλου, Τέρμη Λαμπρινοπούλου Σοφία Γεωργαλά (Κύπρος) τραγουδούν ελληνικά τραγούδια.

---

λής ηθικής». Είναι γραμμένο με απaráμυλλη δεξιοτεχνία, ψυχολογική δεινότητα και θελκτικό ύφος.

Διάσημη είναι ακόμα και η Σέι Σοναγκόν που έγραψε το «Μακούρα Σόσι» (σκιαγραφίες του προσκεφάλου). Είναι το ημερολόγιο μιας κυρίας της αυλής, που κάθε βράδυ πριν κοιμηθεί κατέγραφε τις εντυπώσεις της ημέρας, με ευφυείς και διασκεδαστικούς συλλογισμούς, λεπτές περιγραφές, δίνοντας πολλές πληροφορίες για την κοινωνική ζωή της εποχής εκείνης.

#### Πληθυσμός

Το 1985 ο πληθυσμός της Ιαπωνίας έφθανε τα 121.050.000. Από αυτούς ο γυναικείος πληθυσμός έφθανε τα 61.550.000 (2.050.000 περισσότερες γυναίκες 50,8%) και ο ανδρικός 59.500.000.

Βουνά καλύπτουν το 72% της χώρας και μόνο το 18% καλλιεργείται ή κατοικείται.

Ο δείκτης γεννήσεως είναι 1.53 παιδιά σε κάθε γιαπωνέζα. Ο μ. όρος ζωής είναι για τις γυναίκες 81.39 χρόνια και για τους άνδρες 75.61.

Οι ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών είναι 13.320.000 δηλ. 10,9% με τάση ανόδου, που υπολογίζεται να φθάσει το 2.000 το 16,3% και το 2.020 το 23,6%.

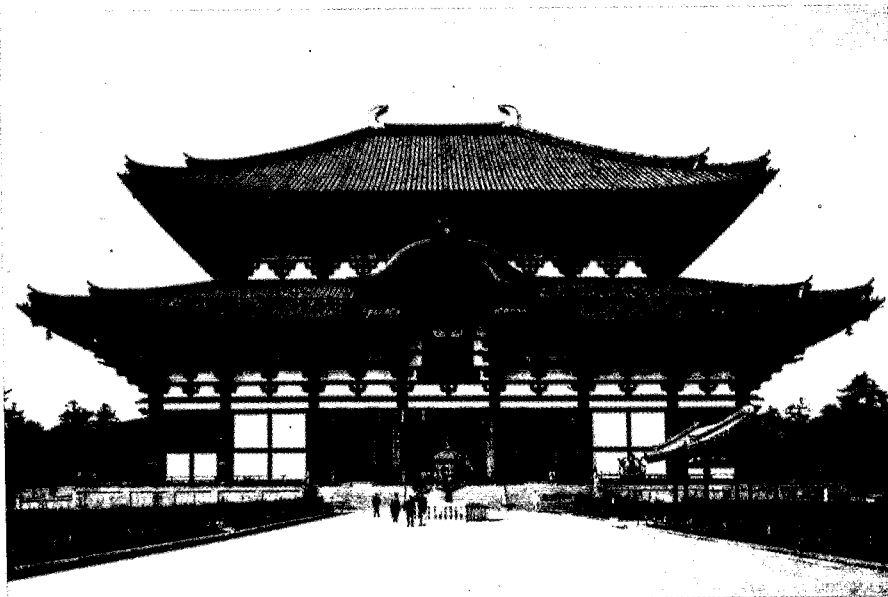
#### Θρήσκευμα:

Shinto (Σιντοϊστές), Βουδιστές αλλά και Χριστιανοί (880.000) και Μουσουλμάνοι (155.000).

\* \* \*

Τα διάφορα ποσοστά που ανέφερα παραπάνω, σχετικά με τη θέση των Γιαπωνέζων γυναικών, ίσως να φαίνονται χαμηλά. Είναι ποσοστά που πέτυχε η σύγχρονη γενιά και η τάση είναι αυξητική.

Αν όμως γνωρίζαμε ότι το 36-40% των γυναικών και το 51% των ανδρών στην Ιαπωνία θεωρούν ότι οι στερεότυποι ρόλοι των φύλων είναι «ότι οι άνδρες πρέπει να πηγαίνουν στην εργασία και οι γυναίκες να μένουν στο σπίτι» (επισκόπηση της κοινής γνώμης που έκανε το Γραφείο του Πρωθυπουργού το 1987), ενώ μόνο το 10% των γυναικών στη Σουηδία, 19% στις ΗΠΑ και



---

Ο ναός Todajije — Daibutsuden. Ο μεγαλύτερος ξύλινος ναός στον κόσμο.

---



Μαθήτριες Γυμνασίου ζητούν πληροφορίες από τη Chana Elroy (Ισραήλ) και Τ. Λαμπρινοπούλου.

20% στη Δ. Γερμανία (1982) εμμένουν στους στερεότυπους ρόλους των φύλων, ότι το 70% των γονιών στην Ιαπωνία (1984) θεωρούν ότι είναι καλύτερα να διαπαιδαγωγούν τα αγόρια τους νάναι «άνδρες» και τα κορίτσια «γυναίκες» με τα παραδοσιακά πρότυπα και λαβαίναμε ακόμη υπόψη και την κουλτούρα αιώνων των Ιαπώνων, τότε θα βλέπαμε ότι οι Ιάπωνες προχωρούν με αλματώδη βήματα προς μια σύγχρονη προοδευτική και δημοκρατική κοινωνία. Και αυτό είναι απόρροια της βούλησης του Κράτους και των αγώνων των γυναικών για

αλλαγή νοοτροπίας και εφαρμογή με συνέπεια των κατευθύνσεων του ΟΗΕ.

Γενικό συμπέρασμα από τη σύντομη παραμονή μου στην Ιαπωνία είναι ότι οι Γιαπωνέζοι είναι ένας άξιος λαός, που μπορεί να συνδυάζει την πολιτιστική του κληρονομιά και τις αρετές της φυλής του, προπαντός απaráμιλλη ευγένεια και εργατικότητα, με ένα δυναμισμό για πρόοδο και ευημερία που τους έχει φέρει μεταξύ των πρώτων οικονομικών δυνάμεων στον κόσμο.

**Τέρψη Λαμπρινοπούλου**



Προετοιμασία τσαγιού.



**FUSAE ICHIKAWA**

**1893-1981**

**Πρωτοπόρος φεμινίστρια  
Εκπαιδευτικός - Δημοσιογράφος  
Γερουσιαστής**

Ιδρύει το 1911 την Ένωση νέων γυναικών και το Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, διεκδικώντας το δικαίωμα ψήφου για τις Γιαπωνέζες. Μετά το Β΄ Παγκ. Πόλεμο ιδρύει το Σύνδεσμο Γυναικών Ψηφοφόρων.

Το 1975 — Έτος της Γυναίκας— οργανώνει Συντονιστική Επιτροπή Γυν. Οργανώσεων για την προώθηση των γ. θεμάτων και αγωνίζεται γι αυτά μέχρι το 1981, που απεβίωσε σε ηλικία 87 ετών.

Εκλέγεται Γερουσιαστής το 1953, 1959, 1965. Το 1974 παίρνει 2 εκατομ. ψήφους και το 1980 σε ηλικία 87 ετών, τον υψηλότερο αριθμό ψήφων, 2.780.000.

Τίθεται επικεφαλής της εκστρατείας κατά των διεφθαρμένων πολιτικών.

Με την χορήγηση δικαιώματος ψήφου στις Γιαπωνέζες το 1945 ιδρύει το Fusen Kaikan (Κέντρο Δικαιωμάτων Γυναικών) που χρησιμεύει ως κέντρο για πολλές δραστηριότητες των γ. σωματείων.

Μετά το θάνατό της το 1981, ένα τμήμα του Fusen Kaikan αναδιοργανώθηκε και στεγάζει μία έκθεση αφιερωμένη στις δραστηριότητες της Fusae Achikawe για την απελευθέρωση των γυναικών (φωτογραφίες, προσωπικά ενθύμια, βιβλιοθήκη κ.λπ.).

Το Κέντρο μετονομάστηκε προς τιμήν της σε Fusae Ichikawa Memorial Association.

Το Fusae Ichikawa Fund προσφέρει 1 εκατομ. Γιεν κάθε χρόνο σε μία γυναίκα ή ομάδα γυναικών για φεμινιστικά προγράμματα.